

FRA:n lehdistötiedote

Wien/Haag 17. toukokuuta 2013

Pelko, eristäytyminen ja syrjintä yleisiä Euroopan HLBT-yhteisössä Yli 93 000 HLBT-henkilön kokemuksia eri puolilta Euroopan unionia

Suurin EU:ssa koskaan toteutettu homoihin, lesboihin, biseksuaaleihin ja transsukupuolisiin henkilöihin (HLBT-henkilöt) kohdistuvia viharikoksia ja syrjintää koskeva verkkokysely osoittaa, että moni HLBT-henkilö ei voi olla oma itsensä arkipäivän elämässä. Moni peittelee identiteettiään ja eristäytyy tai jopa elää pelossa. Moni joutuu kokemaan syrjintää ja jopa väkivaltaa uskaltamalla olla oma itsensä. Kyselyn toteutti Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA). Sen tuloksissa korostuu, että HLBT-henkilöiden perusoikeuksia on edistettävä ja suojeltava, jotta he voivat elää ihmisarvoista elämää.

”Jokaisen pitäisi tuntea voivansa olla vapaasti oma itsensä kotona, työssä, koulussa ja julkisilla paikoilla, mutta HLBT-henkilöt eivät selvästi useinkaan voi. Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) toteuttama kysely osoittaa, että pelko, eristäytyminen ja syrjintä ovat yleisiä Euroopan HLBT-yhteisössä”, kertoo FRA:n johtaja Morten Kjaerum. *”EU:n laajuisia toimia tarvitaan muurien murtamiseksi, vihan poistamiseksi ja sellaisen yhteiskunnan aikaansaamiseksi, jossa jokainen voi käyttää oikeuksiaan täysimääräisesti sukupuolisesta suuntautumisestaan tai sukupuoli-identiteetistään riippumatta.”*

HLBT-henkilöiden kohtaamia vaikeuksia ovat muun muassa seuraavat:

- **Koulu:** Kaksi kolmesta HLBT-kyselyyn vastanneesta salasi tai peitteli koulussa olevansa HLBT-henkilö. Ainakin 60 prosenttia oli kokenut henkilökohtaisesti kielteisiä kommentteja tai kielteistä käytöstä koulussa siksi, että oli HLBT-henkilö, ja yli 80 prosenttia vastanneista kaikissa EU:n jäsenvaltioissa muisti HLBT-nuoriin kohdistuneen kielteisiä kommentteja tai kiusaamista koulussa. Näin ollen jäsenvaltioiden on varmistettava, että HLBT-oppilaat tuntevat olonsa turvalliseksi koulussa, sillä kielteiset HLBT-kokemukset, syrjintä ja yhteiskunnan ennakkoluulot alkavat usein juuri koulussa. Tähän voisi sisältyä opettajille ja oppilaille tarkoitettuja HLBT-tiedotuskampanjoita sekä homofobisen kiusaamisen vastaisia toimia.
- **Työ:** Vastaajista 19 prosenttia tunsivat joutuvansa syrjityksi työssä tai hakiessaan työtä EU:n lainsäädännön heille antamasta oikeudellisesta suojasta huolimatta. Tämä tarkoittaa, että EU:n laajuisia toimia tarvitaan ylittämään niitä monia esteitä, jotka vaikeuttavat HLBT-henkilöiden perusoikeuksien toteutumista arkipäivän elämässä.
- **Pelko:** Kyselyyn vastanneista HLBT-henkilöistä 26 prosenttia oli joutunut hyökkäyksen kohteeksi tai häntä oli uhattu väkivallalla viiden edellisen vuoden aikana. Kaikissa EU:n jäsenvaltioissa 66 prosenttia vastaajista pelkäsi pitää samaa sukupuolta olevaa kumppania kädessä julkisilla paikoilla. Kyselyyn vastanneiden homo- ja biseksuaalisten miesten kohdalla vastaava osuus oli 75 prosenttia. Tämä osoittaa, että HLBT-uhrit tarvitsevat EU:n laajuisia ja kansallista tunnustusta ja suojelua häirinnältä ja viharikoksilta, joiden vuoksi he joutuvat elämään pelossa. Tähän voi sisältyä poliisin koulutusta ja uhrien tukipalveluja sekä vihapuheet ja viharikokset kieltävää lainsäädäntöä.

Kaikista kyselyyn vastanneista HLBT-henkilöistä eniten syrjintää olivat kokeneet transihmiset - etenkin työssä ja terveydenhuollossa. Noin 30 prosenttia ilmoitti joutuneensa väkivallan tai väkivallalla uhkaamisen uhriksi yli kolme kertaa kyselyä edeltävän vuoden aikana.

Kyselyssä havaittiin myös, että suuri määrä syrjintä- ja viharikostapauksia jää ilmoittamatta. Näin siitä huolimatta, että 56 prosenttia vastaajista oli tietoisia sukupuoliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän vastaisesta lainsäädännöstä. Puolet kaikista väkivallan ja häirinnän uhreista oli sitä mieltä, ettei poliisi tekisi mitään. Tämä ei koske pelkästään tutkittua HLBT-ryhmää: FRA havaitsi rikosten ilmoittamatta jättämistä myös muissa ryhmissä, esimerkiksi etnisten vähemmistöjen keskuudessa (Ks. [FRA:n viharikoksia koskevat raportit](#), 2012).

HLBT-henkilöiltä kysyttiin, olivatko he kokeneet syrjintää, väkivaltaa, sanallisia loukkauksia tai vihapuheita sukupuolisen suuntautumisensa tai sukupuoli-identiteettinsä vuoksi. Heitä pyydettiin myös erittelemään paikkoja, joissa tällaista oli tapahtunut, kuten koulu, työ, terveydenhuolto tai julkiset paikat.

Kyselyn tuloksia on analysoitu kahdessa raportissa. Raportteja käytetään pohjana EU:ssa ja jäsenvaltioissa käytävässä keskustelussa lainsäädännöstä ja toimenpiteistä, joilla HLBT-henkilöiden tilannetta voidaan parantaa.

Raportit ovat luettavissa seuraavissa osoitteissa:

- Raportti [EU LGBT Survey results: at a glance, jossa keskeiset tulokset on esitetty yksinkertaisina kaavioina](#).

Yhteystiedot lisätietoja varten: media@fra.europa.eu

Puhelin +43 1 580 30 642. Ks. lisäksi asiaan liittyvät [lehdistön muistio](#), [tietosivu](#) ja [verkkosivuilla havainnollistetut tiedot](#) (joissa nähtävillä kutakin EU:n jäsenvaltiota koskevat tulokset).

Tietoja toimittajille:

- Yli 93 000 vähintään 18-vuotiasta HLBT-henkilöä kaikista EU:n jäsenvaltioista ja Kroatiasta täytti verkkokyselyn. Taustatietoja kyselyn toteutuksesta on esitetty [teknisessä raportissa](#).
- Kyselyn tulokset esitellään kansainvälisenä homo- ja transfobian vastaisena päivänä 17. toukokuuta 2013 Alankomaiden isännöimässä konferenssissa Haagissa.
- FRA on toteuttanut HLBT-henkilöiden perusoikeuksiin liittyvää yhteiskunnallis-oikeudellista tutkimusta vuodesta 2007. Lisätietoja on saatavissa [FRA:n verkkosivuilla](#).
- Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA) antaa tutkimustuloksiin perustuvaa neuvontaa Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden päätöksentekijöille ja edistää näin kattavampaan tietoon perustuvaa ja kohdennetumpaa keskustelua perusoikeuksista sekä perusoikeuksia koskevien toimintalinjojen ja lainsäädännön laatimista.